

O malimooday a pona^

Caay katawal ako koya romi'ad to dafak no kaciferangan. Palalen ni mama kako, mato macarohay ko ngiha' nira, sowal sa, " O masofoc to ci ina, tata patalaisingen ita ci ina iso! " saan. 'Afangen nira ci ina a romakat, kitingen nira kako to kawili a kamay. Toya tatokian, matokatok ho kako a madakaw to paliding, tayra toya mangataay a pipaisingan. O saka tosa to a wawa ni ina koni, nika cihinaraw ho ko faloo' ni mama^ to nika sofoc ni ina. Tireng sa i paenan mihetatala, kako sato i, mafoti' i kakamaro'an. Hato tosaay tatokian, matengil ko tangic no wawa nani laloma'. So'elinay, masofoc to ci ina, matongal to ko tamdaw no paro no loma'; itiya i, sepatay ho ko mihecaan no mako. O mata'elifay a demak yo mamang ho kako, adihay ko caayay ka hapinang, ira ko kapawanan, nika yo masofoc ko safa ako to fa'inayan i, caay ka hacowa ko nikafana' ako, masamaan ko nika'orip nira, caay ka talolong ko nikafana' ako. Pakayni i sowal ni mama^ ko sakafana'. Nika, oya pona^ no fasa ako, masapi:nang ako, tahanini, caay ka pawan kako.

O sowal ni ina ako, oya malimooday a pona^ i tatirengan ita i, o sakakafit no ina ato wawa, onini ko pakakafitay to ina at wawa. Yo micodad

to kako i kwo-cung i, mipakafana' to ko singsi to pakayniay i tatirengan no tamdaw, itiya to mafana' kako toya pakakafitya hananay ni ina i, o pona^ han no mita o Pangcah. Yo i tiyad ho no ina ko tamdaw i, o pakayraan no saka'orip no wawa kora pona^. Ngoetep folad ko wawa i tiyad no ina, masofoc ta posoten no ising. Ya pikafitan no wawa a ma'orip i tiyad no ina i, malamama:ngay to a pona^.

Itiya yo pisayit no ising toya pikafitan no wawa a ma'orip haw i, itiya a malaliyas ko ina ato wawa, nika o tatirengan ita i, o nipafelian no ina, o malecaday a remes to remes no ina ko remes ita. Ano malaliyali: yas ko tatirengan no mita ato ina i, caay ko mamaposot no sasayit. Mato kita o Pangcah a finacadan, o remes no Pangcah ko remes no mita, nani itya nikasofoc ita, caay to ko mamaliyas ita konini a nikakafit.

Yo mi'araw kako to pona^ no tatirengan ako i, maharateng ako ko tadamaan no ina ato o teloc no Pangcah kako. Ano matira, caay ka nga'ay kita a mafokil to sowal ato seragawan no mita o Pangcah. Onini ko sakaci'icel ita a mirayray to sowal ato seragawan no to'as ita. Sa'icelen ita!

圓圓的肚臍

一個夏天的凌晨，爸爸叫醒我，緊張地說媽媽要生了，送媽媽去醫院，我帶著睡意一起到醫院。爸爸焦慮地在門口等候，而我睡在長廊的椅子上。過了二個小時，傳來嬰兒哭聲，我們家多了新成員，當時我才四歲。我對弟弟誕生的記憶印象不深，就連我與弟弟的童年生活，也所記不多。但對弟弟的臍帶，卻有著深刻印象與好奇，至今都還有記憶。

身上的肚臍眼是我們跟媽媽在肚子裡的連接線，這條連接線，把我們連在一起。連接線叫臍帶，一切所需氧氣、水分和營養都靠它輸送，它是一條生命線。將這條臍帶剪斷，原來臍帶的地方，就成了肚臍眼。

剪斷了臍帶，我離開了媽媽，成了獨立個體，但我們血脈相連，非這一剪能剪得斷。如同我們身為原住民，身上流著原住民血液，從我們出生的那一天起就息息相關。

每當我看到身上的肚臍眼，就會想到媽媽，流的是原住民的血液，就不能忘記自己的語言及文化。這股無形力量，一直推動著我把族語學好。